

AYOLLARDA BACHADON MIOMASI

SH.D.ISMOILOVA

QO'QON UNIVERSITETI ANDIJON FILIALI

ANATOMIYA FANI O'QITUVCHISI

ORIFJONOVA MUXLISA OYBEK QIZI

QO'QON UNIVERSITETI ANDIJON FILIALI

1 KURS DAVOLASH ISHI TALABASI

Annotatsiya: Ayol salomatligi bu butun jamiyatning salomatligidir. Sog'lom avlodni shakllantirish muhim omillardan biridir. Ayollarning reproduktiv tizimi bilan bog'liq kasalliklar orasida bachadon miomasi keng tarqalgan bolib, u kopincha 30 yoshdan oshgan ayollarda uchraydi. Bachadon miomasi (fibromalar) — bu bachadonning mushak to'qimasidan kelib chiqqan, ularning o'lchami va joylashuvi turlicha bo'lishi mumkin. Ular asosan reproduktiv yoshdagi ayollarda uchraydi va ko'p hollarda simptomlar bermasdan o'sadi, lekin ba'zan quyidagi alomatlar paydo bo'lishi mumkin:

- Og'riq: Qorin bo'shlig'ida bosim yoki og'riq sezilishi.
- Qon ketish: Kuchli yoki noaniq qon ketish.
- Bepushtlik: Miomalar ba'zida homiladorlikka to'sqinlik qilishi mumkin.
- Qorin og'rig'i: Miomalar kattalashgan sari qorin bo'shlig'ida og'riq va siqilish paydo bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: bachadon miomasi mioma belgilari, garmonal muvozanat, ultra tovush tekshiruvi, davolash usullari, sog'lom turmush tarzi, kasallik belgilari

Abstract: Women's health is the health of the entire society. Forming a healthy generation is one of the important factors. Among the diseases related to the female reproductive system, uterine fibroids are widespread, most often occurring in women over 30 years of age. Uterine fibroids (fibroids) are tumors that arise from the muscle tissue of the uterus, their size and location can vary. They occur mainly in women of reproductive age and in most cases grow without causing symptoms, but sometimes the following symptoms may occur:

- Pain: A feeling of pressure or pain in the abdominal cavity.
- Bleeding: Heavy or irregular bleeding.
- Infertility: Fibroids can sometimes prevent pregnancy.
- Abdominal pain: As fibroids grow, pain and tightness in the abdominal cavity may occur.

Key words: uterine fibroids, fibroid symptoms, hormonal imbalance, ultrasound examination, treatment methods, healthy lifestyle, symptoms of the disease

KIRISH

Bachadon miomasi (fibromalari) ayollarda eng ko'p uchraydigan va asosan reproduktiv yoshdagi ayollarni ta'sir qiladigan benign (yaxshi sifatli) o'sishlardir. Bu o'sishlar bachadonning mushak to'qimasida paydo bo'ladi va ular turli o'lchamlar, shakllar va joylashuvlarga ega bo'lishi mumkin. Miomalar asosan bachadonning ichki yoki tashqi qatlamlarida rivojlanadi va ko'p hollarda bemorning hech qanday alomatsiz yashashiga olib

keladi. Biroq, ba'zan ularning kattalashishi yoki joylashuvi simptomlarga olib kelishi mumkin. Ayollarda miomalar ko'pincha tasodifan aniqlanadi, chunki ular ko'p vaqt davomida simptomlar bermasdan rivojlanadi.

Miomalar bachadonning turli qismlarida paydo bo'lishi mumkin, masalan:

1. Submukozal miomalar - bachadonning ichki qatlamida joylashgan va qon ketish yoki og'riqlarga olib kelishi mumkin.
2. Intramural miomalar - bachadon mushak to'qimasida joylashadi, og'riq va bosim sezilishi bilan tavsiflanadi.
3. Subserozal miomalar - bachadon tashqi qatlamida joylashgan bo'lib, ko'pincha qorin bo'shlig'iga bosim o'tkazishi mumkin.

Bachadon miomasi ko'plab ayollarda asimptomatik bo'lib, odatda faqat boshqa tibbiy tekshiruvlar davomida aniqlanadi. Ammo ba'zi hollarda, ayniqsa miomalar katta o'lchamga yetganida yoki o'zgarishlar sodir bo'lganda, ular quyidagi simptomlarga sabab bo'lishi mumkin:

- Og'riq va bosim: Qorin bo'shlig'ida og'riq, siqilish yoki bosim hisi.
- Qon ketish: Kuchli yoki uzaygan menstruatsiyalar, intermenstrual qon ketish yoki qon ketishning notekisligi.
- Bepushtlik: Miomalar ba'zan homiladorlikka to'sqinlik qilishi mumkin.
- Siqilish alomatlari: Mioma katta bo'lsa, siydik chiqishi yoki ichak harakatlari bilan bog'liq qiyinchiliklar keltirib chiqarishi mumkin.

Bachadon miomalarining aniq sabablari to'liq o'rganilmagan, ammo bir nechta omillar ularning rivojlanishiga ta'sir qilishi mumkin. Bular orasida gormonal o'zgarishlar (masalan, estrogen va progesteron gormonlari ta'siri), genetik omillar va hayot tarzi

omillari (semizlik, yuqori qon bosimi) muhim rol o'ynaydi. Miomalar ko'pincha reproduktiv yoshdagi ayollarda (25-50 yosh oralig'ida) ko'proq uchraydi, ammo menopauzadan keyin gormonal o'zgarishlar miomalar o'sishini to'xtatishi mumkin.

Bachadon miomasi o'z-o'zidan xavfli bo'lmasa-da, ularning kattalashishi yoki yomonlashishi ba'zi holatlarda alomatlar keltirib chiqarishi va shifokorlar tomonidan davolanishni talab qilishi mumkin. Miomalar uchun davolash usullari turlicha bo'lishi mumkin, masalan, dori-darmonlar, minimal invaziv jarrohlik usullari yoki keng qamrovli jarrohlik amaliyotlari (miomektomiya yoki histerektomiya). Shifokorlar miomalar o'lchami, joylashuvi va ayolning umumiy salomatlik holatiga qarab davolashni tanlaydilar.

Bachadon miomasini erta aniqlash va davolash ayollarga sog'lom hayot tarzini saqlashda yordam beradi va reproduktiv salomatlikni yaxshilash imkoniyatini oshiradi. Shuningdek, miomalar haqida to'g'ri tushuncha, ularning tashxisi va davolash usullari bo'yicha ma'lumot olish ayollarga o'z sog'lig'ini boshqarishda muhim yordam beradi. Miomalar bilan bog'liq simptomlar yoki xavflar mavjud bo'lsa, shifokor bilan maslahatlashish zarur.

STATISTIK MA'LUMOTLAR

Statistika ko'rsatkichlari miomalar ayollarda umumiy holat sifatida juda keng tarqalganini tasdiqlaydi, va ular yosh, irq va boshqa omillarga qarab turlicha ko'rinishlarga ega bo'lishi mumkin.

1. Tarqalish va Prevalensiya

- Tarqalish: Bachadon miomasi ayollarda juda keng tarqalgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, 30-50% ayollarda hayoti davomida bachadon miomasi bo'ladi. Ushbu miomalar ko'pincha 30-40 yosh orasidagi ayollarda ko'proq uchraydi.

- Asimptomatik bo‘lishi: Miomalar ko‘pincha simptomlarsiz o‘tadi, shuning uchun ko‘p hollarda ayollar bu kasallik haqida bilmasdan yashaydilar. Ayollarni bepushtlik yoki boshqa alomatlar bilan shifokorga murojaat qilganda, miomalar aniqlanadi.
- Yosh va mioma tarqalishi:
 - 20-30 yoshdagi ayollarda miomalar kamroq uchraydi, lekin ularning tarqalishi yosh o‘tgan sari ortib boradi.
 - 30-40 yoshdagi ayollarda miomalar tarqalishi ancha yuqori bo‘lib, bu davrda ayollarning 40-70% ga yaqini miomalarga ega bo‘lishi mumkin.
 - 40-50 yoshdagi ayollar orasida miomalar tarqalishi yuqori va 50 yoshdan keyin miomalar ko‘pincha kamayadi, chunki bu davrda menopauza boshlanadi va miomalar ko‘pincha kichrayadi.

2. Simptomlar va Belgilar

- Simptomatik miomalar: Miomalar kichik bo‘lganda yoki joylashuvi bilan bog‘liq alomatlar paydo bo‘lmasa, ayollar faqat tibbiy tekshiruv orqali bu kasallikni aniqlashlari mumkin. Biroq, ba’zi tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, miomalar 20% ayollarda og‘riq, kuchli qon ketish, bepushtlik yoki boshqa simptomlarni keltirib chiqaradi.
- Kuchli qon ketish: Miomalar bilan bog‘liq qon ketish (dismenoreya) ko‘plab ayollarda asosiy simptomlardan biridir. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, miomalar bilan bog‘liq qon ketish hayz davrida 30% ayollarda og‘riqli va uzoq davom etadigan qon ketishlarga olib keladi.
- Bepushtlik: Miomalar bepushtlikning 5-10% sabablaridan biri sifatida tanilgan. Mioma bachadonning ichki qatlamida joylashgan bo‘lsa, bu urug‘lanishga to‘sqinlik qilishi yoki homiladorlikka zarar yetkazishi mumkin.

BELGILARI VA DAVOLASH USULLARI

Bachadon Miomasi Belgilari

Bachadon miomasi ko'plab ayollarda alomatlar bermasdan o'tadi. Biroq, ba'zi hollarda quyidagi belgilar ko'rinishi mumkin:

1. Kuchli va uzoq davom etadigan qon ketish
 - Hayz davrida normaldan ko'proq qon ketishi.
 - Qon ketish davomiyligi ko'payishi mumkin, ba'zan 7 kun va undan ko'proq vaqt davom etishi mumkin.
2. Og'riqlar
 - Hayzdan oldin yoki davomida kuchli qorin og'rig'i.
 - Qorin pastki qismida og'riq va noqulaylik hissi.
3. Bepushtlik
 - Miomalar bachadonning shaklini o'zgartirishi mumkin, bu esa urug'lanish jarayoniga to'sqinlik qiladi.
 - Ayollarda homilador bo'lishda qiyinchiliklar yuzaga kelishi mumkin.
4. Tez-tez siydik chiqarish yoki ichakdagi noqulaylik
 - Katta miomalar siydik pufag'iga yoki ichakka bosim o'tkazishi mumkin, bu esa tez-tez siydik chiqishga yoki ichak harakatlarini buzilishiga olib keladi.
5. Katta qorin yoki to'liq qorin hissi
 - Miomalar kattalashgani sayin qorin bo'shlig'ida sezilarli o'zgarishlar yoki qorin kattalashishi mumkin.
6. Homiladorlikda muammolar
 - Miomalar homiladorlikni davom ettirishga to'sqinlik qilishi yoki homiladorlikda noqulayliklarni keltirib chiqarishi mumkin.

Davolash usuli miomaning hajmi, joylashuvi va simptomlariga bog'liq. Dori vositalari – garmonal asosidagi davo simptomlarini yengillashtiradi, ammo to'liq yo'q qilmaydi.

1. Hormonli Terapiya

Hormonlar miomalar o'sishini boshqarishda yordam beradi, ayniqsa, miomalar estrogena sezgir bo'lsa.

- GnRH Agonistlari: Bu dorilar estrogen va progesteron ishlab chiqarilishini to'xtatadi, miomalarni kichraytirishga yordam beradi. Ammo bu dorilar faqat qisqa muddatga (3-6 oy) qo'llanadi, chunki ular uzoq muddatda noxush yon ta'sirlarga olib kelishi mumkin.

2. Nonsteroid Yallig'lanishga Qarshi Dorilar (NSAID)

- Ibuprofen, Naproxen, yoki Diclofenac kabi dorilar miomalar bilan bog'liq og'riqlarni kamaytirishga yordam beradi. Bu dorilar og'riqni yengillashtiradi, ammo miomalarni kichraytirmaydi.

3. Antifibrinolitik Dorilar

- Agar miomalar bilan bog'liq qon ketish juda kuchli bo'lsa, antifibrinolitik dorilar yordamida qon ketishni kamaytirish mumkin. Misol uchun, Traneksam kislota (Cyclokapron) qon ketishining oldini olishda yordam beradi.

4. Hayz Davrini Boshqarish

- Hayz davrida qon ketishni kamaytirish uchun ba'zi o'zgarishlar kiritish mumkin:
 - Dam olish va yengil jismoniy faoliyat mioma bilan bog'liq og'riqni kamaytirishi mumkin.

- Issiq kompresslar yoki qaynoq vannalar — og‘riqni yengillashtirishga yordam beradi.

5. Alternativ Tibbiyot

- Ba'zi ayollar akupunktura yoki massaj kabi alternativ tibbiyot usullaridan foydalanishadi. Bu usullar og‘riqni kamaytirishi mumkin, ammo ilmiy jihatdan samaradorligi tasdiqlanmagan.

6. Dieta va Turmush Tarzi

- Sog‘lom turmush tarzi va dengiz mahsulotlari, yashil sabzavotlar, to‘g‘ri ozuqa moddalari (vitaminlar va minerallar) miomalar bilan bog‘liq alomatlarni boshqarishda yordam berishi mumkin. Bundan tashqari, alkogol va kofein iste‘molining kamaytirilishi miomalar bilan bog‘liq simptomlarni yengillashtirishi mumkin.

1-Rasm Bachadondagi mioma.

XULOSA. Bachadon miomasi — ayollar orasida keng tarqalgan, ammo ko‘pincha sezilmasdan o‘tadigan o‘sma. U har doim jiddiy muammolarni keltirib chiqarmasligi mumkin, lekin kattalashganda yoki og‘riqlarni keltirib chiqarganda, albatta, davolash zarur

bo‘ladi. Jarrohlik usullarisiz davolash usullari bor: garmonlar, og‘riqni kamaytiruvchi dorilar kabi usullar miomalarni davolashda yordam beradi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki bachadon miomasi bilan yashayotgan har bir ayol uchun eng yaxshi davolash yo‘li — bu individual yondashuv. Har bir holat turlicha, shuning uchun shifokor bilan maslahatlashib, o‘zingiz uchun eng to‘g‘ri davolashni tanlashingiz kerak. Shunda miomadan kelib chiqqan barcha alomatlarni engib, sog‘lom va baxtli hayot kechirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Gynecology" by Novak and Wood
2. "Williams Gynecology" by Barbara L. Hoffman, John O. Schorge, Joseph C. Gershenson, and Karen D. Bradshaw
3. "Berek and Novak's Gynecology" by David M. Gershenson, F. Gary Cunningham
4. Ilmiy maqolalar va tadqiqotlar:
5. Lumsden MA, et al. "Management of fibroids and the role of medical therapy." *British Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 2000.
6. Stewart EA, et al. "Uterine fibroids: The impact on women's health and the role of medical therapy." *Human Reproduction Update*, 2001.
7. Mayo Clinic
8. American College of Obstetricians and Gynecologists - Uterine fibroids
9. "Management of uterine fibroids: Current approaches" *Journal of Obstetrics and Gynaecology Research* (2017)
10. "Non-surgical treatments for uterine fibroids: A review of options" *European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology* (2018)
11. National Institutes of Health (NIH) - Uterine Fibroids